

МИСИЈА РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА У НАЦИОНАЛНОМ СИСТЕМУ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОД ПОСЛЕДИЦА ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И КАТАСТРОФА

Републички хидрометеоролошки завод Србије (РХМЗ Србије) је једини орган у систему државне управе Републике Србије, који је у складу са Законом о министарствима, Законом о метеоролошкој и хидролошкој делатности, Законом о водама, Законом о ванредним ситуацијама, као и другим прописима и релевантним међународним уговорима и споразумима, надлежан за извршавање метеоролошких и хидролошких послова од интереса за Републику Србију и извршавање функција националне хидрометеоролошке службе Републике Србије у међународним метеоролошким и хидролошким организацијама. РХМЗ Србије непосредно сарађује са међународним организацијама у области метеорологије, хидрологије, мониторинга и истраживања климатских промена и врши размену података и обрађених информација из ових области у складу са међународним обавезама.

Извршавајући своје надлежности у области међународне сарадње, РХМЗ Србије непосредно сарађује са Светском метеоролошком организацијом (WMO), Међувладиним панелом за промену климе (IPCC), Европским центром за средњерочне прогнозе времена (ECMWF), Европском организацијом за експлоатацију метеоролошких сателита (EUMETSAT), Групом за осматрања Земље (GEO), Европском мрежом националних метеоролошких служби ЕУ (EUMETNET), Дунавском и Савском комисијом. РХМЗ Србије је домаћин Подрегионалног центра за климатске промене за Југоисточну Европу (SEEVCCC) и обезбеђује извршавање основних функција овог Центра у оквиру Европске мреже регионалних климатских центара WMO, као и извршавање функција Регионалног центра за прикупљање и продукцију климатских података и продуката који се односе на локалне и регионалне климатске промене у Југоисточној Европи (WMO/WIS DCPC).

У складу са Законом о метеоролошкој и хидролошкој делатности и Законом о ванредним ситуацијама, РХМЗ Србије извршава послове успостављања, оперативног функционисања (непрекидан рад 24/7) и развоја Хидрометеоролошког система најаве и упозорења, као дела националног система заштите и спасавања, међународних хидрометеоролошких информационих система, и система метео-аларма и хидроаларма Европске уније. У складу са овим законом, РХМЗ Србије је једини државни орган Републике Србије који има мандат за издавање званичних упозорења на метеоролошке и хидролошке елементарне непогоде и катастрофе и овлашћен је за оцену и мапирање ризика и угрожености од метеоролошких елементарних непогода.

Хидрометеоролошки систем ране најаве и упозорења чине подсистеми: метеоролошки и хидролошки осматрачки систем; хидрометеоролошки рачунарско-телекомуникациони систем; систем за праћење и прогнозирање стања времена, климе и вода и ране најаве и упозорења метеоролошких и хидролошких

елементарних непогода и катастрофа; систем за објављивање упозорења и њихову дисеминацију; систем мониторинга, анализе и најаве екстремних климатских појава и оцене угрожености и ризика од метеоролошких елементарних непогода; развој и увођење у оперативан рад нумеричких модела за временске, климатске и хидролошке прогнозе и пројекције климатских промена.

У циљу унапређења хидрометеоролошког система ране најаве и упозорења и његове ефикасније подршке систему за управљање кризним ситуацијама, уведен је систем управљања квалитетом у складу са захтевима међународних стандарда ISO 9001:2008, ISO 17025:2006 и донет је сет подзаконских аката којима се ближе уређују одређена питања у вези са хидрометеоролошким системом за ране најаве и упозорења, укључујући питања државних мрежа и програма рада метеоролошких и хидролошких станица, метода метеоролошких и хидролошких осматрања, прикупљања, контроле, обраде, архивирања и управљања базама података, израде, издавања и достављања ванредних метеоролошких и хидролошких информација, најаве и упозорења и др..

Мисија РХМЗ Србије, као Националне хидрометеоролошке службе Републике Србије у националном систему за смањење ризика природних катастрофа, огледа се пре свега у домену: превентивне заштите живота и материјалних добара; очувања животне средине; идентификације и анализе потенцијалне опасности од метеоролошких елементарних непогода према критеријумима дефинисаним Методологијом за израду процене угрожености и планова заштите и спасавања у ванредним ситуацијама; анализе рањивости инфраструктурних објеката, појединих сектора привреде и оцене и мапирања ризика од метеоролошких елементарних непогода; развоја и успостављања међународне компоненте хидрометеоролошког система за ране најаве и упозорења [ова компонента обухвата развој, успостављање и оперативно функционисање електронских система ране најаве и упозорења о појави метеоролошких опасних појава (систем „метеоаларм“) и ране најаве поплава (систем „хидроаларм“) као интегралних делова одговарајућих електронских система ране најаве и упозорења Европске уније (Meteoalarm-Severe weather warnings system for Europe, www.meteoalarm.eu; EFAS-European Flood Awareness System, www.efas.eu), као и систем мониторинга суше у оквиру Регионалног центра за управљање сушом за Југоисточну Европу, www.dmcsee.org].

Наведене надлежности и функције РХМЗ Србије извршава кроз реализацију вишегодишњег и годишњег **Програма развојно-истраживачких и оперативних активности у области метеорологије и хидрологије од интереса за Републику Србију и тиме непосредно доприноси превентивној заштити људи и материјалних добара од деловања метеоролошких и хидролошких елементарних непогода и катастрофа, као и рационалном коришћењу временских услова, климе и водних ресурса у сврхе одрживог привредног развоја Републике Србије.**